

Toelichting 'Coffeeshops aan de Venlose grens'

Hay Janssen, fractievoorzitter PvdA Venlo
17 november 2008

Door het invoeren van een overlastverordening en een nieuw vergunningensysteem voor de vestiging en exploitatie van coffeeshops zijn vanaf 1995 vijf officieel gedoogde coffeeshops in de gemeente Venlo aanwezig. Eind jaren negentig werd de gemeente echter geconfronteerd met een toename van overlast van dealpanden, straatdealers en drugsrunners, vooral in het gebied Q4. Daarnaast concentreerde de (steeds) toenemende stroom van Duitse softdrugstoeristen zich vooral op de vijf gedoogde coffeeshops, wat extra verkeers- en parkeeroverlast rondom deze shops in de binnenstad met zich meebracht.

Venlo is een grensstad gelegen aan de rand van het Roergebied en heeft te maken met een omvangrijk softdrugstoerisme. Die aantrekkingskracht leidde tot ongewenste wantoestanden. een aantal voorbeelden:

- ✓ Dubieuze figuren die honderden meters lang in op toeristen praten.
- ✓ Jongeren die werden aangesproken of ze drugs wilden kopen.
- ✓ Lastige en irritante straathandelaren, soms geweld gebruikend.
- ✓ Auto's die worden klemgereden.
- ✓ Straten als Bolwaterstraat en Maaskade, de Wietboulevard in de volksmond en tegenwoordig Q4 genoemd, liggend in hartje stad werden gemeden door de Venlonaren. Heel veel panden in deze buurt deden dienst als illegale koffieshops.
- ✓ Tijdens Duitse feestdagen stonden files van tientallen meters mensen te wachten bij de legale coffeeshops voor hun wiet.
- ✓ drugsrunners waren massaal actief

Naast een verwaarloosd straatbeeld door achterstallig onderhoud van direct of indirect aan drugshandel gerelateerde panden leidde

de aanwezigheid van grote aantallen kopers van drugs, drugsrunners en drugsdealers bij de bewoners tot gevoelens van onveiligheid en ergernis over het voortdurende lawaai.

Al met al was in Venlo sprake van een **onhoudbare situatie**, waarbij naast de gedoogde coffeeshops ook illegale verkooppunten en straathandelaren bleven opduiken. Ongekend veel. De straffen waren laag voor illegale handel in softdrugs, dus ging het onverminderd voort. De klant bleef immers komen.

Het stadsbestuur was van mening dat de scheve verhouding tussen vraag en aanbod deels de problemen veroorzaakten en dat een nieuw coffeeshopbeleid noodzakelijk was. Men was de drugs gerelateerde overlast moe. Reden een project tegen de illegale drugs op te zetten. Het project kreeg de naam **Hector** mee. Met de belastingdienst, justitie en politie werden de krachten gebundeld. Samen ging men het gevecht tegen de drugsgelateerde overlast aan.

In 2001 werd gestart. Er werd een driesporenbeleid ontwikkeld. Een handhavingsspoor, het vastgoed en het coffeeshopbeleid.

Bij illegale drugspannen bereidde men invallen voor, daarna werd het pand **dichtgespijkerd** voor maximaal 2 jaar. Er kwamen posters van Hector op de deur te hangen. Blauwe posters in de vorm van een deur. Met groot de naam van de uitbater op de poster en de tekst 'Gesloten wegens drugshandel'. Van de bekende softdrugspannen zijn er 63 dichtgespijkerd. Drugsverdachten werden geplukt en veroordeeld voor fiscale onzedelijkheden. In 2003 liepen zo 121 verdachten dubbel tegen de lamp.

Naheffingen van de fiscus op criminelen liepen op tot ver boven de 10 miljoen euro. Het subproject van Hector. De vastgoedpoot Vast&Goed zorgde ervoor dat de illegale coffeeshops verdwenen uit wijken.

Tegen de zin in van het kabinet werden twee coffeeshops naar de grens verplaatst. In Venlo was men van mening dat het realiseren van twee, perifeer gelegen verkooppunten van softdrugs (bij wijze van experiment) een adequaat middel zou zijn om het gedoogde aanbod verder te reguleren. Inmiddels is duidelijk dat de effecten zijn dat de bezoekersstroom naar het centrum van drugskopers sterk is afgenomen en de aantrekkelijkheid van Venlo voor de handel in softdrugs is verminderd. Zoals verwacht werd koopt een groot deel van de Duitsers de softdrugs aan de grens. Verder heeft de binnenstad veel minder last van drugsrunners en de straatdealers zijn zo goed als verdwenen uit het straatbeeld.

De twee coffeeshops zijn gelegen aan één van de belangrijkste verkeerswegen richting Duitsland op minder dan één kilometer afstand van de grens. Ze zijn gevestigd in het 'Schwanenhaus', een voormalig wegrestaurant voor vrachtwagenchauffeurs.

Andere panden in Venlo waar illegaal drugs werden verkocht zijn opgekocht en worden niet meer gebruikt als drugspanden. Het gevoel voor de politie is beter geworden met project Hector. Vroeger hadden ze gevoel van "water naar de zee dragen", tijdens de Hector periode boekten ze resultaten.

Op dit moment wordt Q4, de wijk waar de straten Bolwaterstraat en de Maaskade liggen, voor zo'n 200 miljoen euro vertimmerd. Dat is alleen maar mogelijk geworden doordat er een einde is gekomen aan de verloedering en onveiligheid. Het paradijs voor de Duitse drugstoeristen en criminelen wordt een grote cultuurwijk met sociale woningbouw en winkelaanbod. Het is de bedoelingen dat cultuurinstellingen verhuizen naar dit deel van de stad.

Het succes van het terugdringen van de drugsgelateerde overlast is natuurlijk niet alleen gelegen aan de uitplaatsing van de

coffeeshops. Het gaat ook om de aanpak van drugspanden en keiharde aanpak van overlast.

De omwonenden (27) van de twee grenscoffeeshops in Venlo zijn niet blij met de coffeeshops. Men vindt dat er veel klanten rond de twee coffeeshops lopen, overigens is dat geen teken dat de criminaliteit toeneemt. Lopen is immers vrij.

Om dit te bevestigen met cijfers en onderzoek is het **Bureau Interval uit Groningen** gevraagd een onderzoek te laten doen naar de resultaten van het verplaatsen van de twee coffeeshops naar de grens. Het rapport bevestigt dat de overlast rond de coffeeshops aan de grens, waar de drugs nu aan vooral Duitse drugstoeristen worden verkocht, wel is toegenomen. Het gaat daarbij om rondhangende jeugd, verkeersoverlast en jongeren die te voet vanaf het station in de Duitse grensplaats Kaldenkirchen naar het Schwanenhaus lopen, aldus de onderzoekers. Maar die overlast is minder dan vroeger in de binnenstad.

Door de verplaatsing van de verkooppunten komt een groot deel van de Duitse blowers niet meer naar de binnenstad voor softdrugs en is daar nauwelijks nog overlast, aldus het rapport

Toezicht blijft nodig

Het toezicht door politie, gemeente en wietverkoper blijft nodig om de overlast te beperken. Daarop mag niet worden beknibbeld, aldus de onderzoekers. Dan doen we dus ook niet. Het onderzoek geeft geen antwoord op de vraag of Venlo met zijn vijf gedoogde coffeeshops voldoende verkooppunten heeft. Wel bestaat de indruk dat de vraag naar softdrugs nauwelijks is gewijzigd sinds de verplaatsing van twee shops uit de binnenstad naar de nieuwe wietwinkel aan de grens.

De Venlose binnenstad is weer levendig en als je langs de coffeeshop aan de grens rijdt heb je het beeld van een tuincentrum met veel Duitse bezoekers. Het wekt geen gevoel van onveiligheid op.

Mijn inziens zou het Venlose proces om de drugsgelateerde overlast terug te dringen een voorbeeld moeten zijn voor de rest van de grenssteden die last hebben van de drugsgelateerde overlast. Deze oplossingsrichting is contrair met de oplossingsrichting uit het rapport Fijnaut en De Ruyver. De Venlose feiten laten een heel ander beeld zien. Fijnaut/De Ruyver bieden mijn inziens niet de handvaten voor het bestrijden van de drugsoverlast waarmee steden als Maastricht dagelijks geconfronteerd worden.

De **coffeeshops aan de grens** in Venlo hebben 3.500 bezoekers per dag, dat is meer dan 1,2 miljoen per jaar. Afgezet tegen de 1.3 miljoen van Maastricht kun je spreken van een respectabel aantal. Ik heb het alleen over de twee koffieshops aan de grens, niet over de andere drie gedoogde shops in de stad.

De coffieshops hebben **strengere regels** opgelegd gekregen. Zo mag je mag maar 5 gram wiet kopen per persoon in een coffeeshop.

Andere regels die gelden in de coffeeshops:

- 1: Je moet je laten inschrijven.
2. Je mag maar een keer per dag softdrugs kopen.
3. Als je drugs koopt dan mag je per persoon 5 gram kopen.
5. Je mag mensen niet buiten laten wachten. Dat doet men om te voorkomen dat er wordt doorverkocht
6. Er mogen geen mensen onder de achttien binnen komen

Als er mensen zijn die meer dan 5 gram drugs kopen, dan heeft de eigenaar een probleem, alles wordt daarom bijgehouden in een digitaal systeem. Dit is om handel te verkomen, je koopt alleen voor eigen gebruik. De coffeeshops zijn goed beveiligd door een camerasysteem, toiletten en een groot gedeelte van de omgeving buiten wordt gecontroleerd, dit om handel op straat te verkomen en overlast te beperken. Gezien de aantal bezoekers per dag, kunt u zich wellicht voorstellen dat de eigenaren streng toezien op handhaving van de regels.